YKSILÖLLISTÄ YHTEISÖLLISYYTTÄ - Joustavat asumis- ja palveluratkaisut iäkkäille -

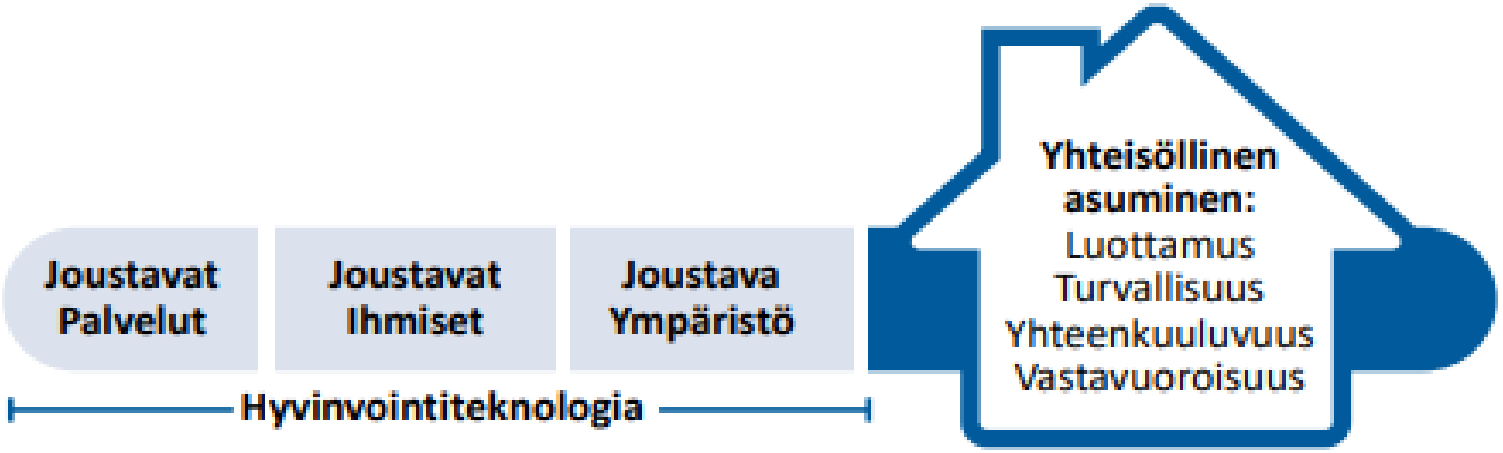

Iina Aro, Elina Niskanen, Tanja Alatalo ja Virpi Vimpari

TUTUSSA KODISSA

ESITYKSEN SISÄLTÖ

- Tutussa kodissa -kehittämistyön taustaa
- Asumisen muodot, yhteisöllisen asumisen toimintamalli ja polku asukkaaksi
- Yksilöllisen yhteisöllisyyden mahdollistaminen, millä keinoin?

Yhteisöllisyys= ihmisryhmän jäsenten yhteenkuuluvuutta ja vuorovaikutusta, luottamusta sekä yhteistä tekemistä. Yhteisöllisyys lisää turvallisuuden tunnetta ja elämänlaatua

Tanja Alatalo
projektisuunnittelija

Oulunsalon Salonkartanon palvelukeskus ja Haukiputaan Leppäkoti

Elina Niskanen
projektisuunnittelija

Kalajoen vanhustenkotiyhdistyksen Kuusikoti ja Koivurinne ja Himangan vanhustenkotiyhdistyksen rivitaloasunnot

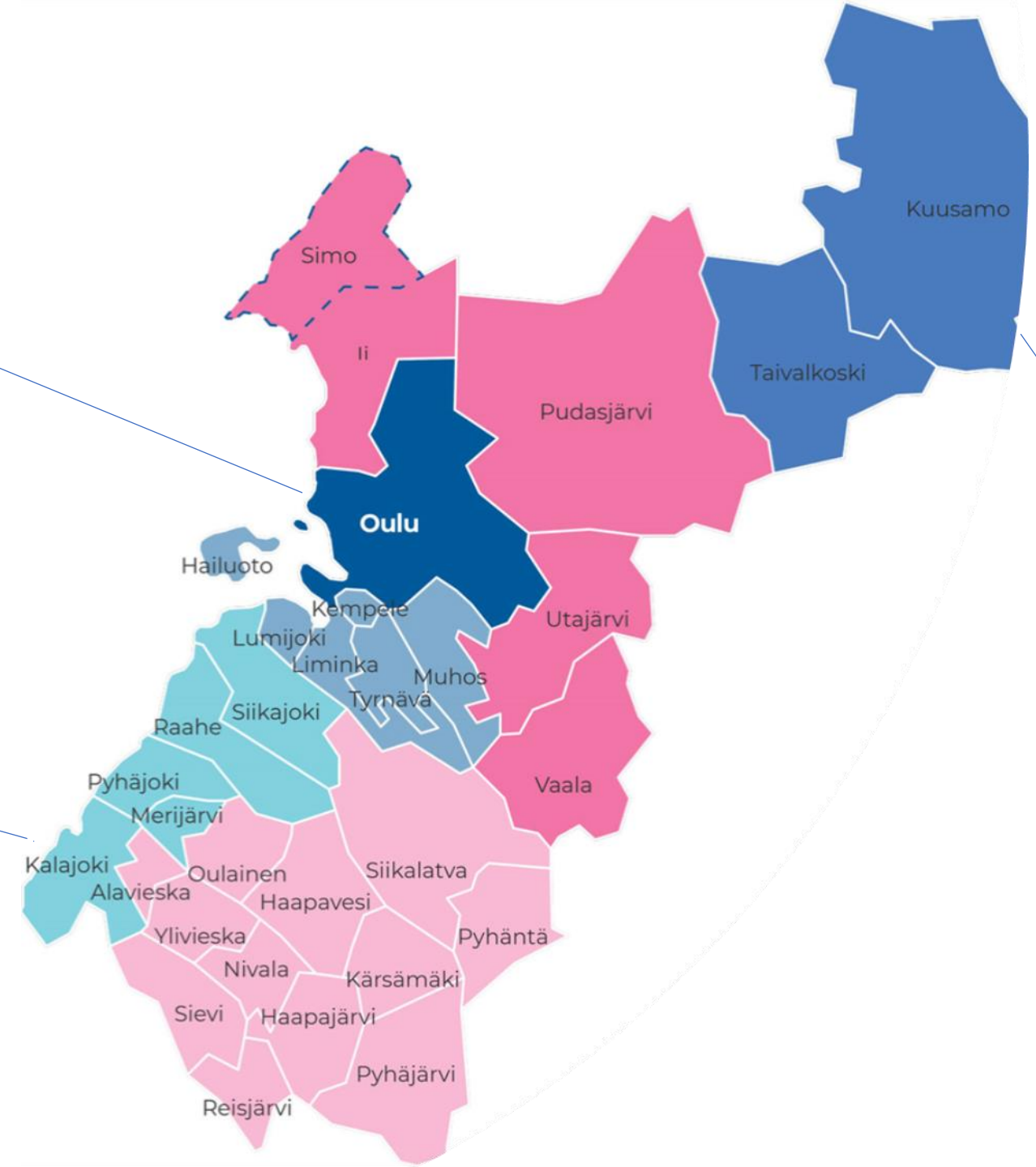

Virpi Vimpari
projektisuunnittelija

Kiviharjun palvelutalo, Porkkatörmän alue, Kotiranta Siika -yksikkö

TUTUSSA KODISSA

2 opinnäytetyötä

5 messutapahtumassa hanke mukana

8 kuukausitiedotetta

31 lehtijuttua -ja ilmoitusta sekä sosiaalisen median päivityksiä

57 eri työryhmien tapaamiskertoja

65 hanke-esittelyä ja järjestettyjä tapahtumia

115 asukkaiden toiveisiin perustuvia monituottajaisia tapahtumia

783 tilaisuuksiin osallistujaa ja tallenteiden katsojaa

2000 hankkeen aikana kohdattua asukasta, omaista, ammattilaista ja kuntalaista

Kansallinen ikäohjelma vuoteen 2030 : Tavoitteena ikäkyvykäs Suomi

Keskeiset vaikuttavuustavoitteet:

- Ennaltaehkäiseviä ja toimintakykyä parantavia toimia iäkkäälle väestölle ja riskiryhmille
- Ikääntyvien työikäisten toimintakyvyn ja työurien pidentäminen, erityisesti
- Vapaaehtoistyön lisääminen ja mahdollistaminen
- Iäkkäiden palvelujen yhdenvertaisuuden varmistaminen, tehokkaampi koordinaatio ja taloudellinen kestävyys
- Asumisen ja asuinympäristöjen ikäystävällisyyden lisääminen
- Suomalaisen ikäteknologian kehittämisen ja hyödyntämisen esille nostaminen

Vanhuspalvelulain uudistukseen liittyvä sosiaalihuoltolain uudistus tulee voimaan 1.1.2023

- Palveluasuminen muuttuu yhteisölliseksi asumiseksi
- Tehostettu palveluasuminen, ympärivuorokautiseksi palveluasumiseksi
- Yhteisöllisen asumisen ja ympärivuorokautisen palveluasumisen yhdistäminen mahdollistetaan (ns. hybridiyksiköt)

TUTUSSA KODISSA

Yksilöllistä joustavuutta

Tehdyistä kyselyistä on noussut esille, että ikääntyminen paikallaan mahdollistuu kun huomioidaan elämän eri osa-alueet

TUTUSSA KODISSA

Asumisen muodot

HYBRIDIASUMINEN – Kaikki asumisen muodot samassa talokompleksissa

Omistus- ja vuokra-asuminen

- Asumisen ennakointi
- Pientalo-, rivitalo- ja kerrostaloasuminen
- Kotiin annettavat palvelut omaehtoisia tai arvioidaan tarpeen mukaan
- Asuntojen korjausneuvonta

Välimuotoinen asuminen

Senioriasuminen

- Asukkaaksi itsenäisesti
- Asumisen ennakointi
- Omistus- ja vuokra-asuntoja
- Kotiin annettavat palvelut omaehtoisia tai arvioidaan tarpeen mukaan
- Yhteisöllinen toiminta omaehtoista

Lainmukainen yhteisöllinen asuminen

- Asukkaaksi hyvinvointialueen kriteereiden mukaan
- Vuokra-asuntoja
- Asuminen ja palvelut erikseen
- Kotiin annettavat palvelut omaehtoisia tai arvioidaan tarpeen mukaan
- Elämänlaadun tukeminen monituottajaisesti
- Yhteisöllinen toiminta koordinoitua

Ympärivuorokautinen palveluasuminen

- Asukkaaksi hyvinvointialueen kriteereiden mukaan
- Asuminen ja palvelut samassa paketissa
- Toiminta-asenne yhteisöllisyyttä ja yksilöllisyyttä tukevaa

Paikallaan asumisen mahdollistaminen yksilöllisten tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaan

TUTUSSA KODISSA

Lainmukainen yhteisöllinen asuminen

Esteetön talo ikä- ja muistiystävällisessä ympäristössä, lähellä palveluja
Asukas toimii ja osallistuu omien mielenkiinnon kohteiden mukaan
Asumisen arvoina on turvallisuus, luottamus, vastavuoroisuus ja yhteenkuuluvuus

Asukkaaksi hyvinvointialueen kriteereiden mukaan

Kotiin annettavat palvelut monituottajaisesti asukkaan yksilöllisen tarpeen mukaan

Teknologiset ratkaisut asumisen tukena

Toimintaa ja tapahtumia monituottajaisesti

Yhteisöllisyyskoordinaattori koordinoi ja tukee yhteisöllisyyttä edistävää toimintaa

Yhteiset tilat luonnollisten kohtaamisten mahdollistajana

Paikallaan ikääntymisen mahdollistaminen toimintakyvyn laskiessa

Yksilöllinen yhteisöllisyys – monenlaista erilaisuutta

Arjen kukoistaminen, yksilöllinen elämänlaatu

TUTUSSA KODISSA

Yhteisöllisen asumisen asukaspolku

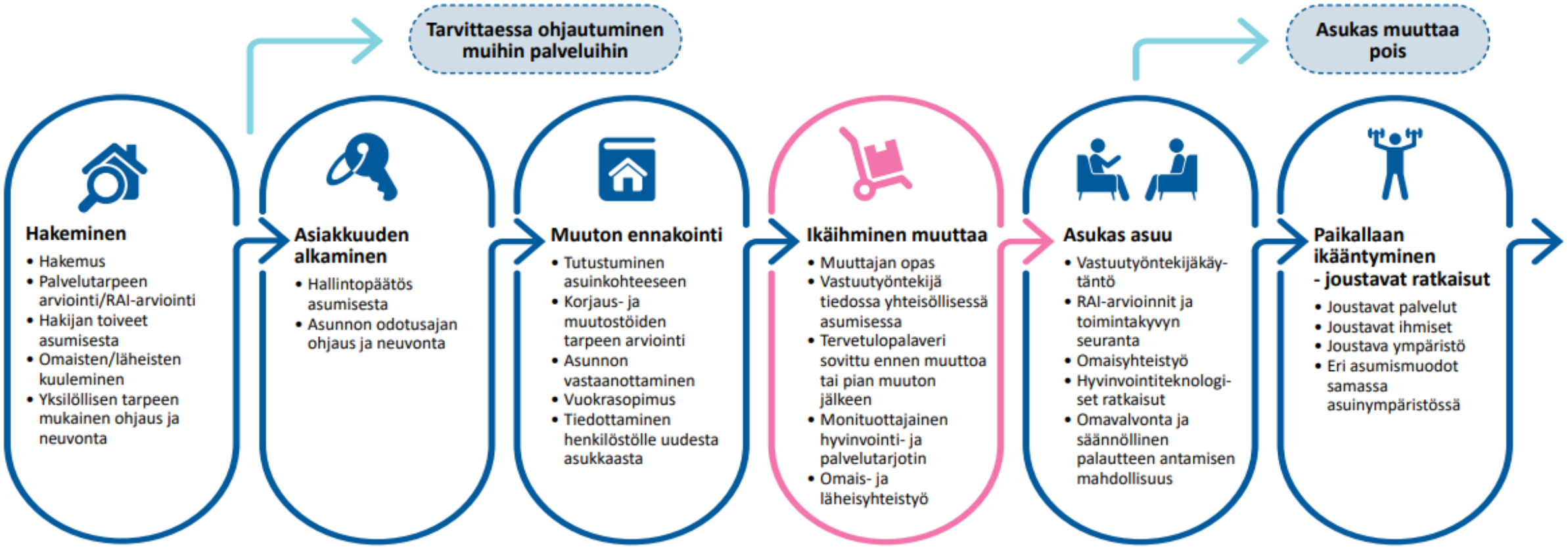

TUTUSSA KODISSA

Yksilöllistä tukea iäkkään muuttaessa

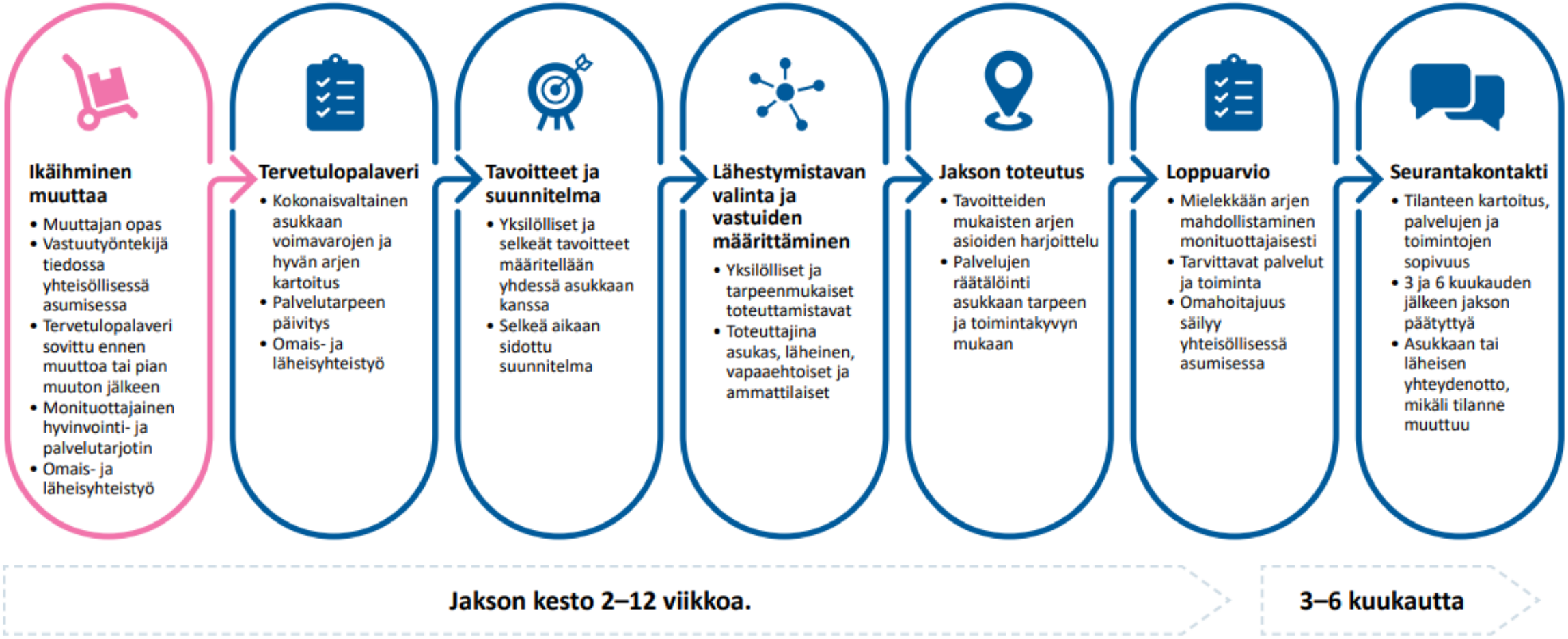

TUTUSSA KODISSA

Arjen kukoistuksen -työkalu

Minulla on hyvä arki ja mielekästä tekemistä

Harrastan mieluiten

- ☐ Ryhmässä
- ☐ Kaverin kanssa
- ☐ Yksin

- ☐ Haluan harrastaa säännöllisesti
- ☐ Harrastukseni saavat maksaa
- ☐ Tarvitsen kyydin harrastuksiini
- ☐ Tarvitsen avustajan/saattajan harrastuksiin pääsemiseksi

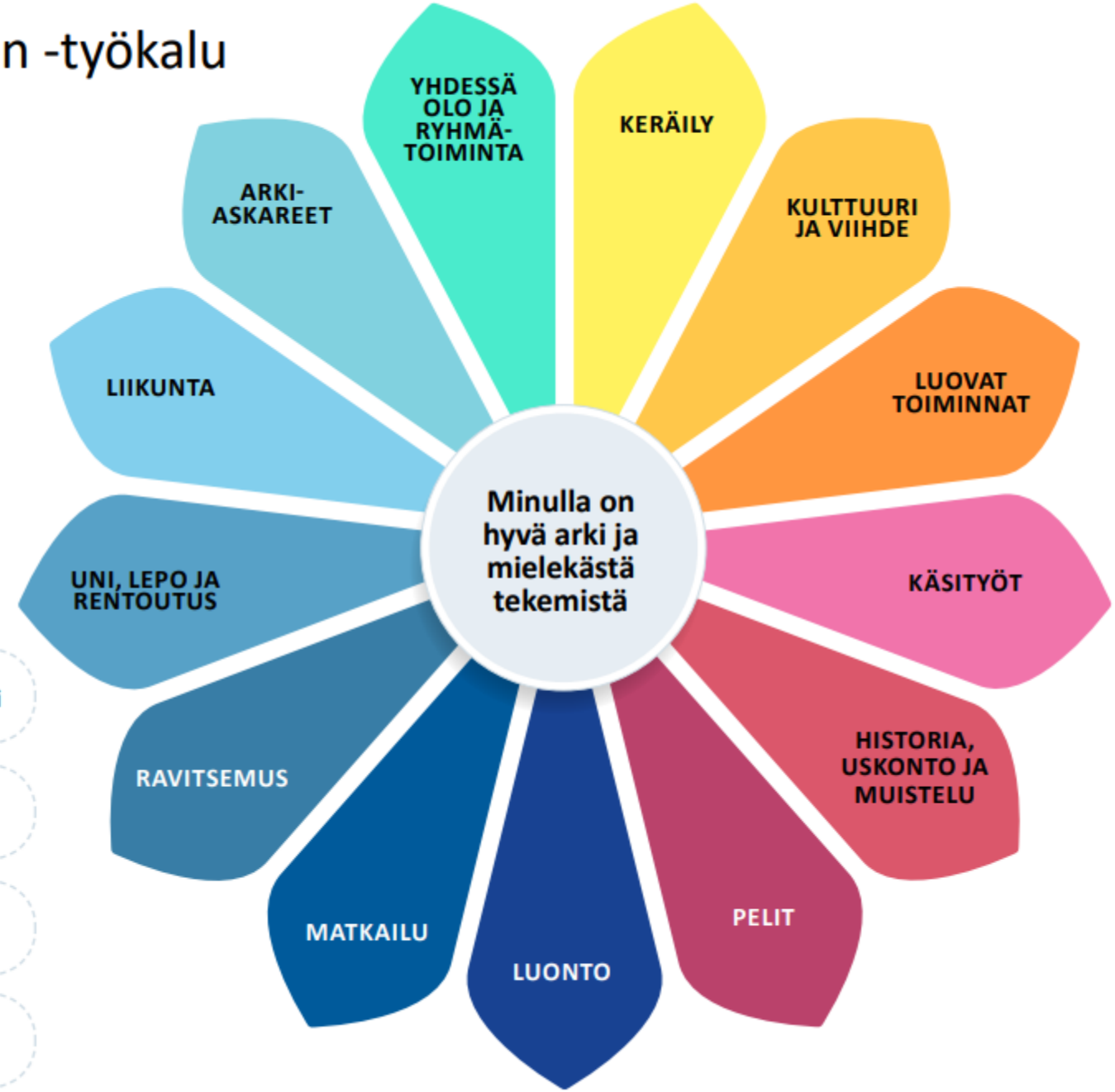

Millainen on unelmapäiväni?

NIMI:

PVM:

TUTUSSA KODISSA

Keräily

- Antiikki
- Astiat
- Kolikot
- Kuvat
- Musiikkilevyt
- Nimikirjoitukset
- Postimerkit
- Simpukat
- Muu: _____

Pelit

- ATK-pelit
- Bingo
- Lautapelit
- Korttipelit
- Kroketti
- Mölkky
- Palapelit
- Petanque
- Pingis
- Ristisanatehtävät
- Shakki
- Videopelit
- Muu: _____

Ravitsemus

- Leipominen
- Omavaraisuus
- Ruuan laitto
- Viiniharrastus
- Muu: _____

Kulttuuri ja viihde

- Elokuvat
- Huutokaupat
- Luennoilla käyminen
- Lukeminen: romaanit, lehdet, äänikirjat
- Kahviloissa käyminen
- Kapakassa käynti
- Kirpputorilla käynti
- Konsertit
- Musiikin kuuntelu
- Radion kuuntelu
- Shoppailu/kaupoissa kiertely
- Taidenäyttelyt
- Teatteri
- TV:n katselu
- Muu: _____

Matkailu

- Kaupunkiloma
- Kotimaan matkailu
- Nähtävyyksien kiertely
- Rantaloma
- Ryhmä-/työmatkailu
- Ulkomaan matkailu
- Muu: _____

Luovat toiminnat

- Kirjoittaminen
- Kuvanveisto
- Lasin/posliinin maalaus
- Laulaminen
- Maalaus
- Piirtäminen
- Päiväkirjan kirjoittaminen
- Runot
- Soittimen soittaminen
- Säveltäminen
- Tanssi
- Valokuvaus
- Muu: _____

Arki askareet

- Ikkunoiden pesu
- Imurointi
- Haravointi
- Kierrättäminen
- Lattioiden lakaiseminen
- Lumityöt
- Nurmikon leikkuu
- Pihana lakaiseminen
- Postin haku
- Puiden hakkaaminen
- Pölyjen pyyhkiminen
- Roskien vienti
- Silittäminen
- Tiskaaminen
- Uunin lämmittäminen
- Vaatteiden viikkaaminen
- Muu: _____

Käsityöt

- Askartelu
- Autojen/pyörien korjaus
- Huonekalujen verhoilu
- Kynttilöiden valmistaminen
- Metallityöt
- Nahkatyöt
- Kutominen/virkkaus
- Ompelu
- Pienoismallit
- Puutyöt
- Ristipistotyöt
- Savityöt
- Rakentaminen
- Remontointi/sisustaminen
- Muu: _____

Yhdessäolo ja ryhmätoiminta

- Keskusteluryhmä
- Partio
- Poliittiset ryhmät
- Sukulaissuhteiden ylläpito
- Urheiluseurat
- Uskonnoliset ryhmät
- Vapaaehtoistyö
- Ystävyyssuhteiden ylläpito
- Muu: _____

Historia, uskonto ja muistelu

- Hartaushetket
- Kirkossa käynti
- Muistelut
- Museossa käynti
- Muisteluhetket
- Rukoilu
- Sotahistoria
- Sukututkimus
- Muu: _____

Luonto

- Lemmikkieläimen hoito: _____
- Lintujen ruokinta/bongaus
- Luonnonsuojelu
- Kalastus
- Kesämökkeily
- Marjastus
- Puutarhanhoito
- Retkeily/Vaellus
- Sienestys
- Veneily
- Viherkasvien hoito
- Muu: _____

Uni, lepo ja rentoutus

- Hyvät yöunet
- Jooga
- Meditointi
- Päivälepo
- Rentoutusharjoitus
- Muu: _____

Liikunta

- Golf
- Hiihto
- Laskettelu
- Keilaaminen
- Kuntosali
- Kävely/juoksu
- Luistelu/jääkiekko
- Pallolajit
- Penkkiurheilu
- Soutu
- Uiminen
- Voimistelu
- Muu: _____

TUTUSSA KODISSA

KYSYMYKSIÄ JA KOMMENTTEJA?

Katsaukset hankevuoteen

Kalajoen, Kuusamon ja Oulun pilottikohteet

TUTUSSA KODISSA

Kalajoen Kuusikoti & Koivurinne

- Ystävänpäiväkahvit
  - Spr-ystävät ja lukiolaiset
- kutsuja hiihdon MM-kisojen kisakatsomoon
- arkijaksoilla kaksi muuttajaa, kolmannen kanssa perehdyttiin tiloihin yms.
- asukkaiden arjen toiveiden kartoitus
- keskiviikkokävelyt aloitettiin asukkaiden kanssa
- pihatalkoot/makkaranpaisto
  - mukana kuntoutuksen väkeä
- juhannustanssit
  - apuna Kallattaret siirtymisissä
- asukaskokous
- mahdollisuus katsoa yhdessä kooste vanhustenviikon pääjuhlasta
- sadonkorjuujuhla
  - apuna siirtymisissä Kalajoen eläkeliiton vapaaehtoiset

Himangan vanhustenkotiyhdistyksen rivitalot

- aloituspalaveri asukkaille
- yhteisen viikko-ohjelman suunnittelu
- mahdollisuus tulla yhdessä katsomaan kooste vanhustenviikon pääjuhlasta
- sadonkorjuujuhla
  - mukana siirtymisissä Himangan eläkeliiton vapaaehtoiset
- karaokekarnevaalit
  - esiintyjät Himangan eläkeliitosta
- Aivopähkinät yhdessä maanantaisin
- Käsityöt yhdessä torstaisin

Oulunsalon Salonkartanon palvelukeskus

- Asukkaiden yhteisöllisyys sekä mielenkiinnonkohteiden ja merkityksellisten asioiden kartoitus
- Asukaskokoukset 1xkk, jossa vuosisuunnitelmaa tapahtumista ja yhteisistä asioista (tapahtumia, ateriapalvelukysely, tukipalvelut, kirjakassipalvelu)
- Yhteisöllisyystoimintaa 1-4xkuukaudessa (Ompelutuokio, Pihatalkoot, Hatut ja Letut --kesäjuhla, Taidegalleriaretki, Kansallispuvun tuuletuspäivä, Syysjuhla, Kahvilatoiminta, Vanhustenviikon ohjelma, Elokuva-aamu, Välittämisenpäivä)
- Toimijayhteistyötä: Kulttuurikummit, Kulttuuritarjotin, Kaverikoirat, Eläkeliiton eläkeläiset, Kirkonkylän koulu, Saloilan päiväkoti, SRK, SPR, Rauhanyhdistys, Oulun maatalousnaiset, päivätoiminta

Haukiputaan Leppäkoti

- Talviolosuhteiden esteettömyyskartoitus
- Remonttikustannus arvio
- Muisti- ja ikäystävällisen sisustussuunnittelijan etsintä
- -Kartoitusten myötä todettu, että Leppäkodin sijainti ja koko sekä remonttitarve aiheuttavat liian suuren riskin laadukkaan yhteisöllisen asumisen toteutumiselle
- Kesäolosuhteiden esteettömyyskävely Haukiputaan keskusta-alue

Kuusamo

- Kiviharjussa kartoitettiin asukkaiden arjen mielenkiinnon kohteita arjen kukkasen avulla.
- Kuusamossa aktiivinen avoin toiminta Porkkapirtillä osallisuuskoordinaattorin toimesta.
  Yhteistyössä suunniteltu/pidetty juhannusjuhlat (mukana oli myös seurakunta) sekä syyskauden avajaiset.
- Esteettömyyskartoitus talvi- ja kesäolosuhteissa porkkatörmän-keskustan ja kiviharjun alueelle.
- Vanhustenviikko: yhteistyössä suunniteltu/toteutettu eri toimijoiden kanssa.